

Κρίση και οικονομική πολιτική

Νίκος Βέττας

Γενικός Διευθυντής Ι.Ο.Β.Ε.

Καθηγητής, Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών

(vettas@iobe.gr, www.iobe.gr, <http://www.aueb.gr/users/vettas>)

21st Banking Forum

ΕΙΠ - ΕΕΔΕ

Αθήνα, 10 & 11 Μαΐου 2016

Επιτυχίες και αποτυχίες των πολιτικών που εφαρμόστηκαν μετά το 2010

- Σημαντική επιτυχία αναφορικά με τα «δίδυμα ελλείμματα».
- Πολύ χαμηλή επίδοση στις επενδύσεις και τις εξαγωγές.
- Η οικονομία προσαρμόστηκε μέσω πολύ βαθιάς ύφεσης.
- Η αύξηση ανταγωνιστικότητας κυρίως με μείωση του κατά μονάδα κόστους εργασίας.
- Έλλειψη πολιτικής στήριξης και κοινωνικής συναίνεσης για διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις.
- Ο δημόσιος τομέας συρρικνώθηκε αλλά το διοικητικό κόστος και η αναποτελεσματικότητα παραμένουν βασικά προβλήματα.
- Αβεβαιότητα

Βασικά μακροοικονομικά μεγέθη

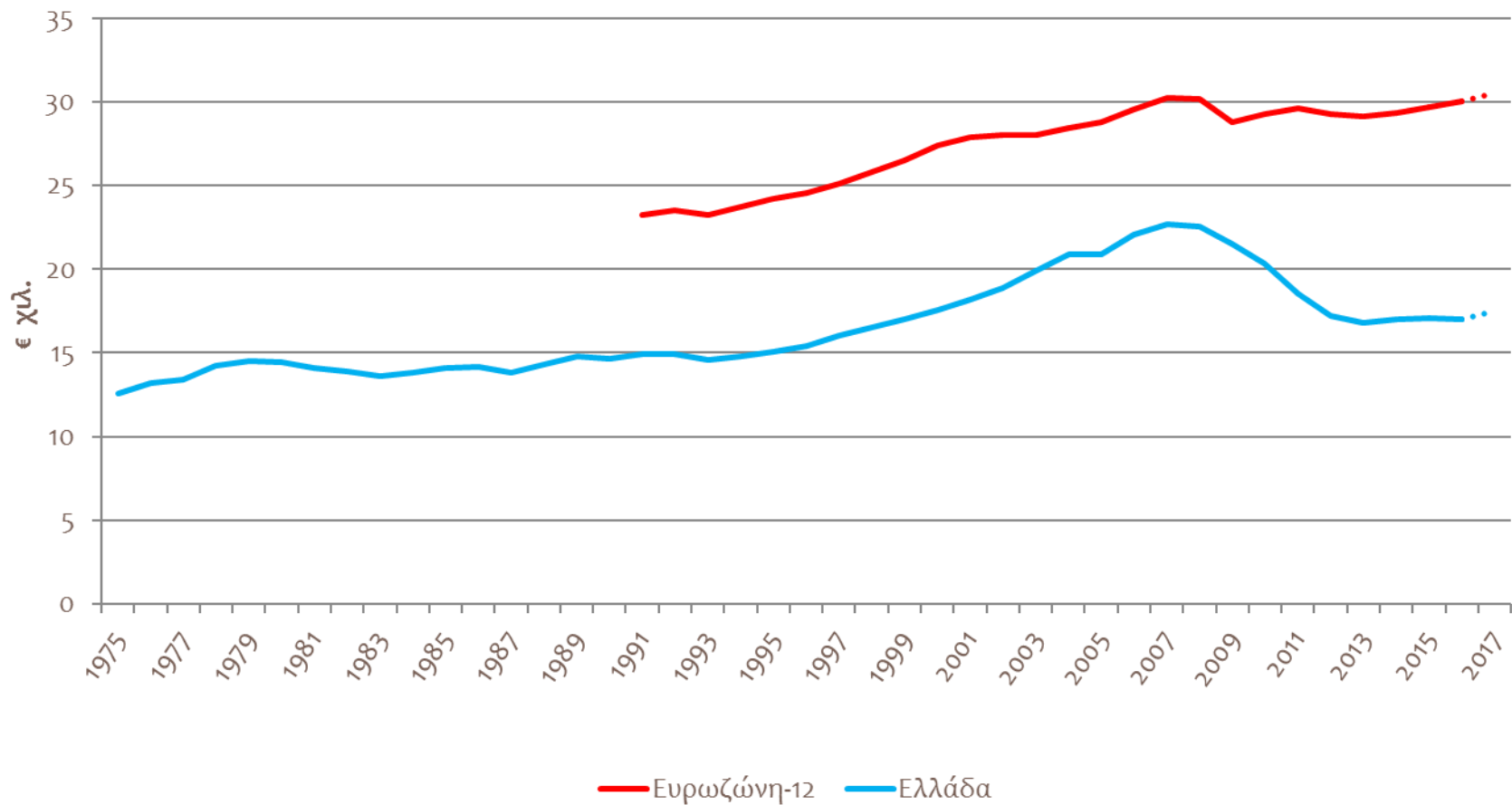
	2009	2013	2014	2015	2016	2016*
Α.Ε.Π.	-3,1	-3,2	0,7	-0,2	-0,3	-1,0
Ανεργία	9,5	27,5	26,5	24,9	24,7	25,2
Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης¹	-15,6	-12,4	-3,6	-7,2	-3,1	-3,0
Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών	-14,4	-2,2	-3,0	-0,2	0,6	0,2
Εναρμονισμένος Πληθωρισμός	1,3	-0,9	-1,4	-1,1	-0,3	-0,2
Ακαθάριστος Σχηματισμός Παγίου Κεφαλαίου	-13,7	-9,4	-2,8	0,7	-0,9	-4,0

¹Περιλαμβάνεται και η κρατική ενίσχυση προς τον Τραπεζικό Τομέα

* Προβλέψεις Ι.Ο.Β.Ε.

Πηγές: Eurostat/European Economic Forecast, spring 2016, European Commission

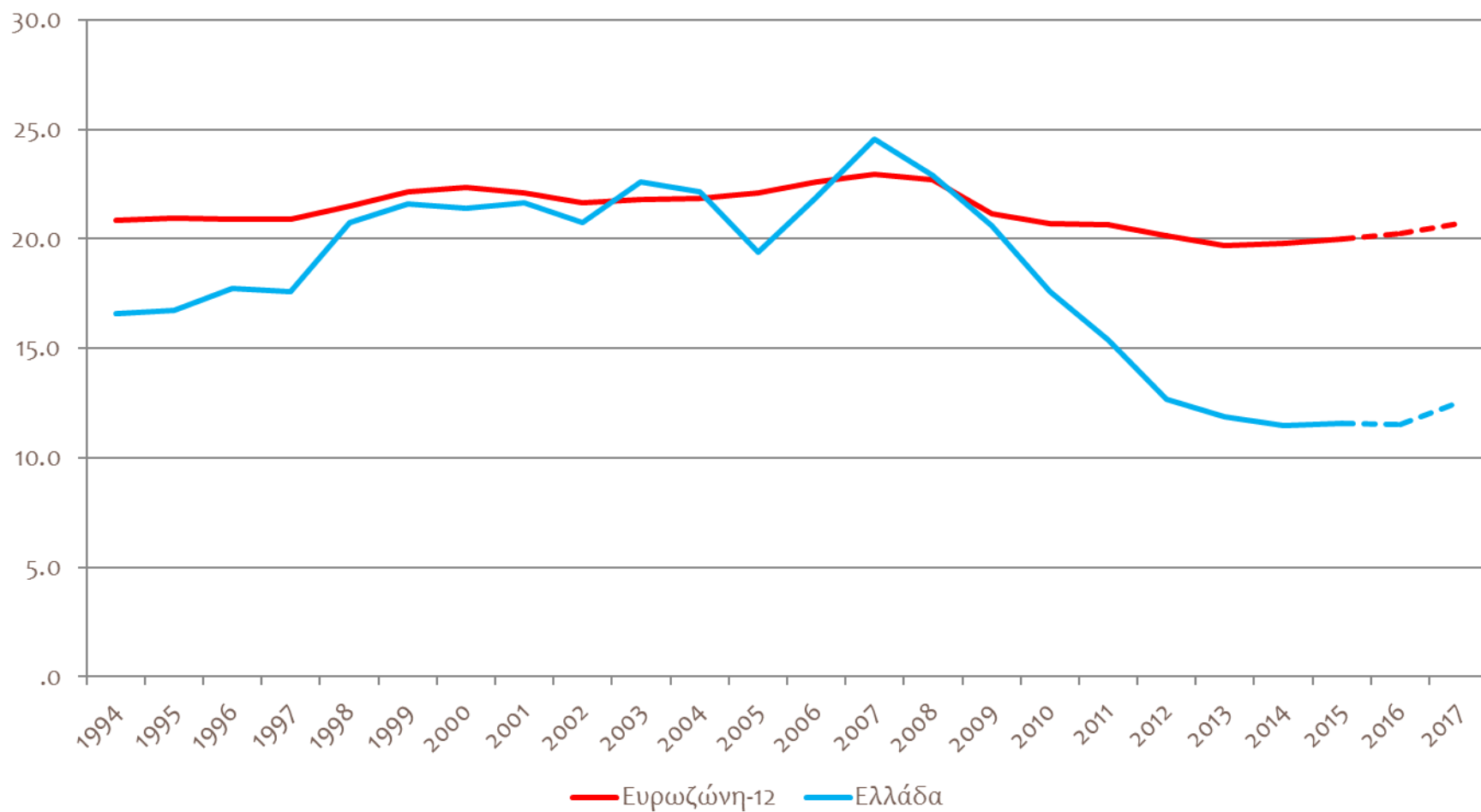
Κατά κεφαλή ΑΕΠ

Πηγή: AMECO

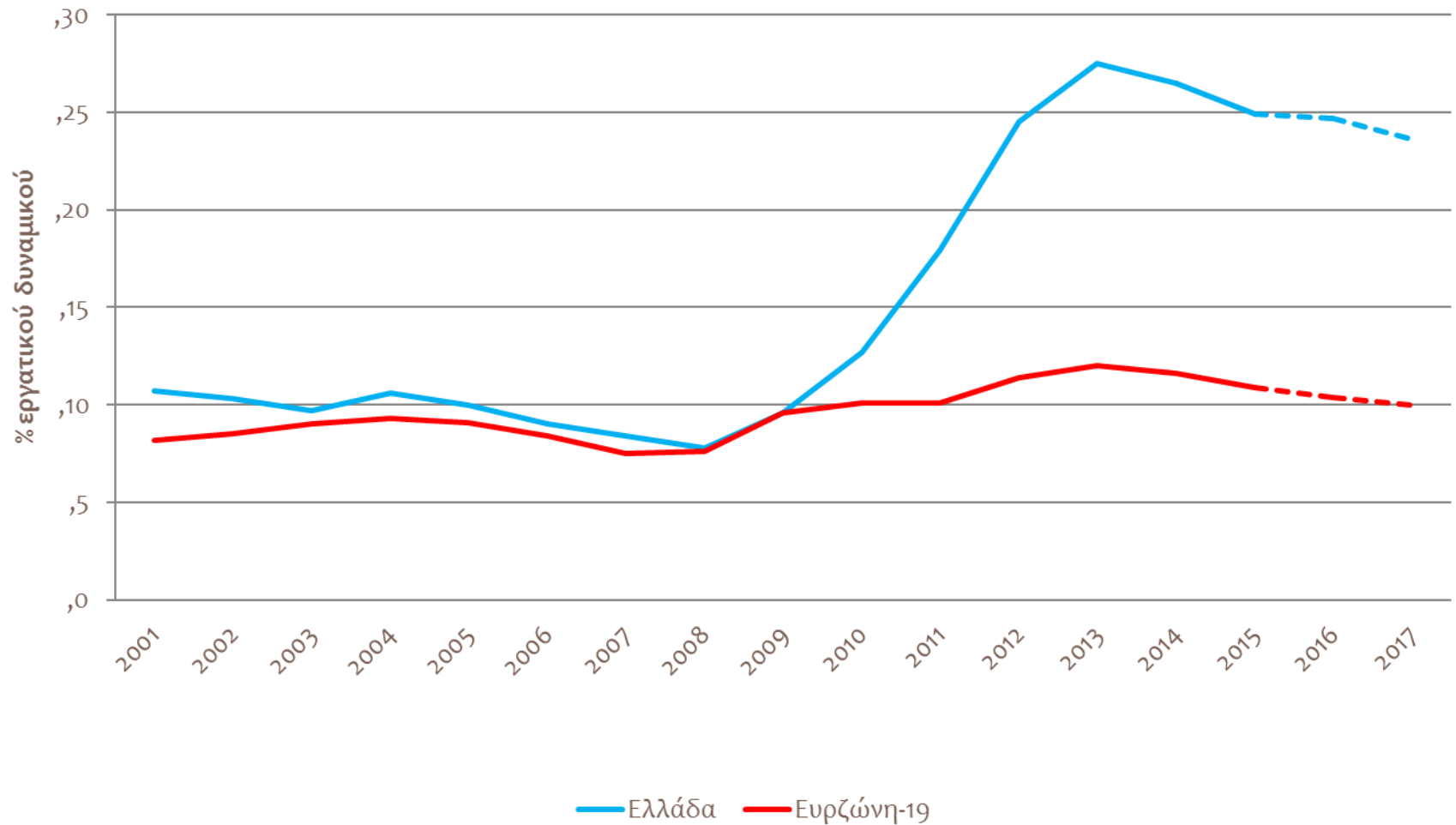
Επενδύσεις

Ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου (% ΑΕΠ)

Πηγή: AMECO

Ανεργία

Πηγές: Eurostat/European Economic Forecast, spring 2016, European Commission

Εναρμονισμένος Πληθωρισμός

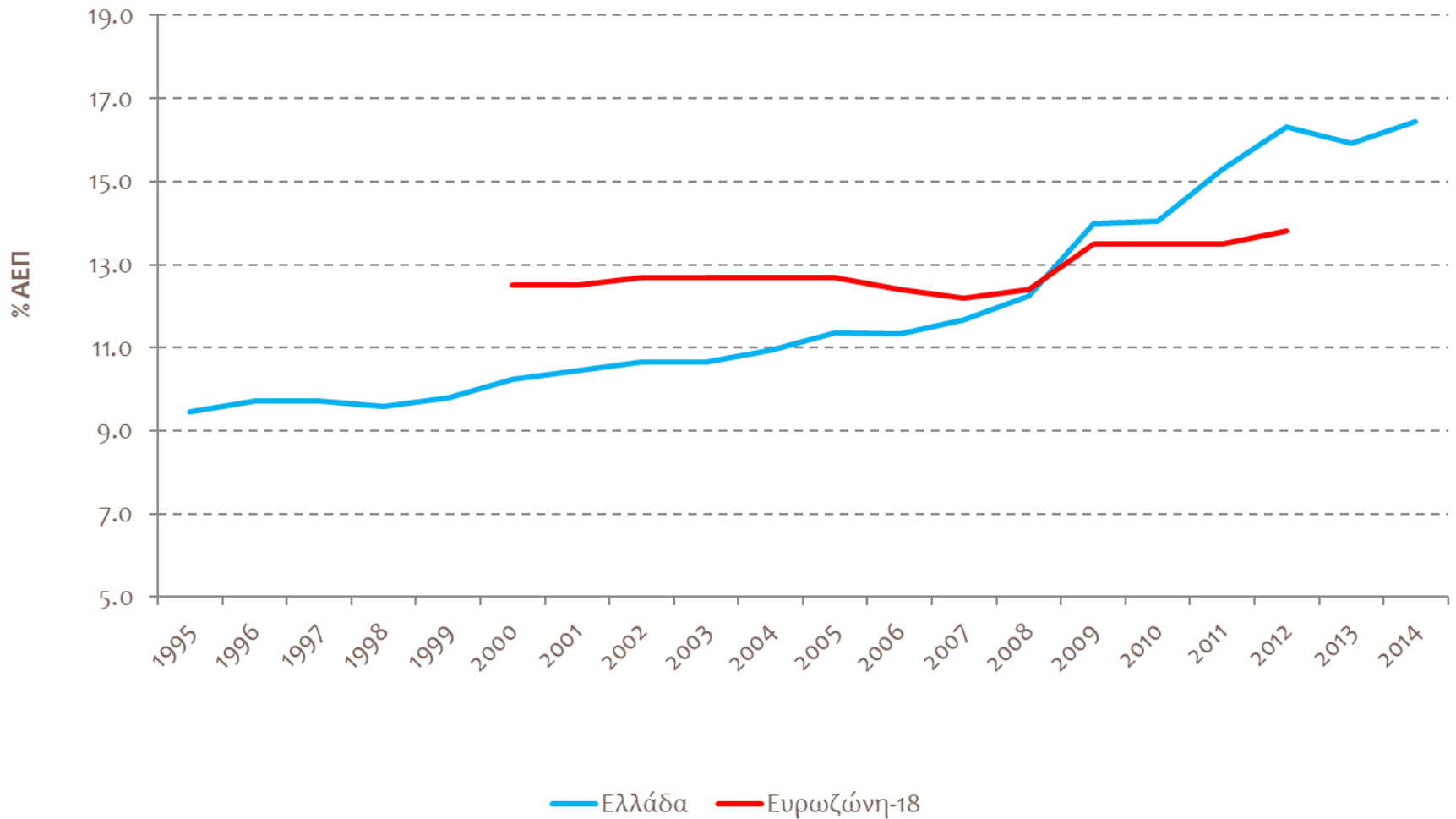
Πηγές: Eurostat/European Economic Forecast, spring 2016, European Commission

Πρωτογενές Δημοσιονομικό Έλλειμμα (% ΑΕΠ)

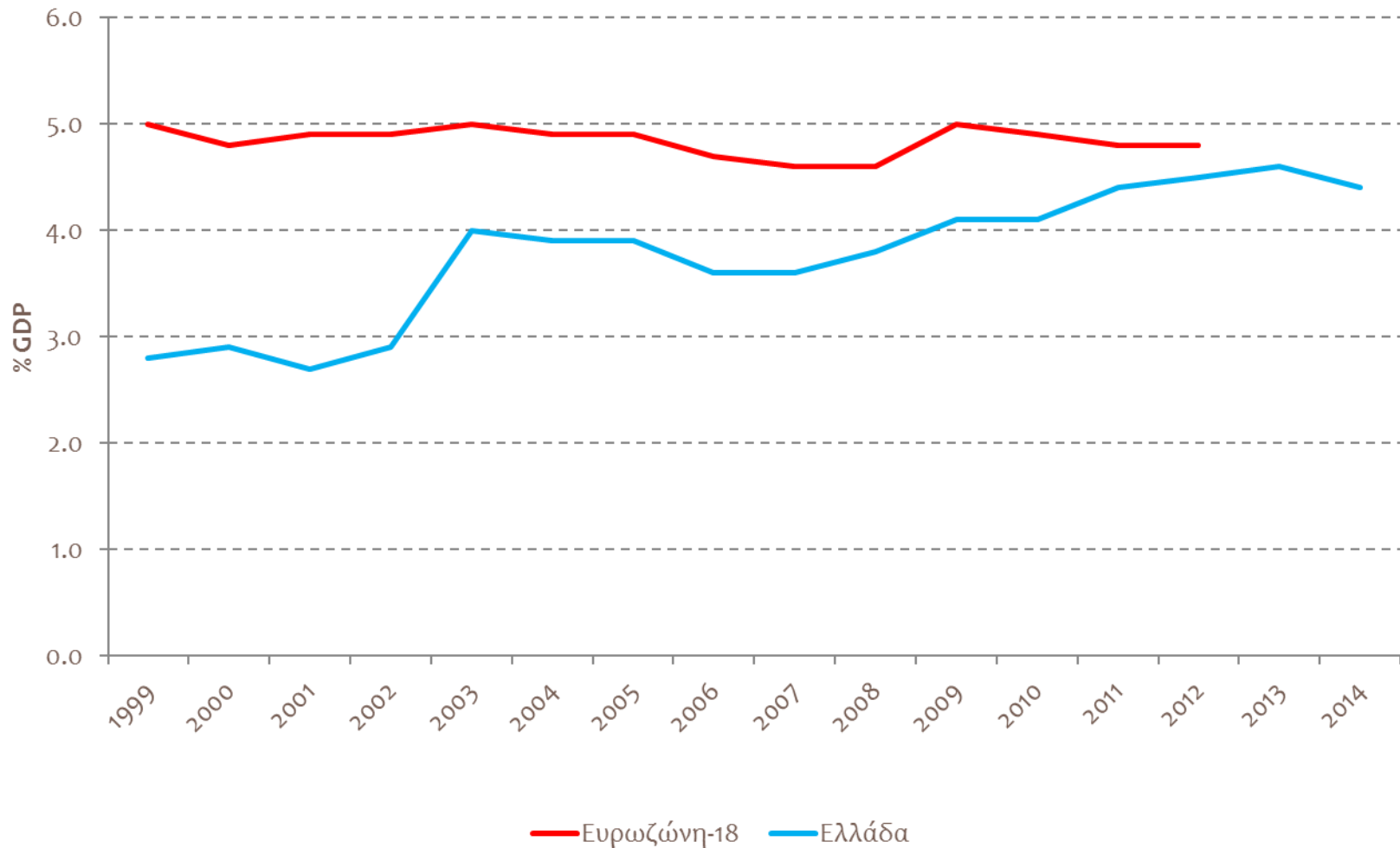
Πηγή: European Economic Forecast, spring 2016, European Commission

Συνταξιοδοτική δαπάνη (% ΑΕΠ)

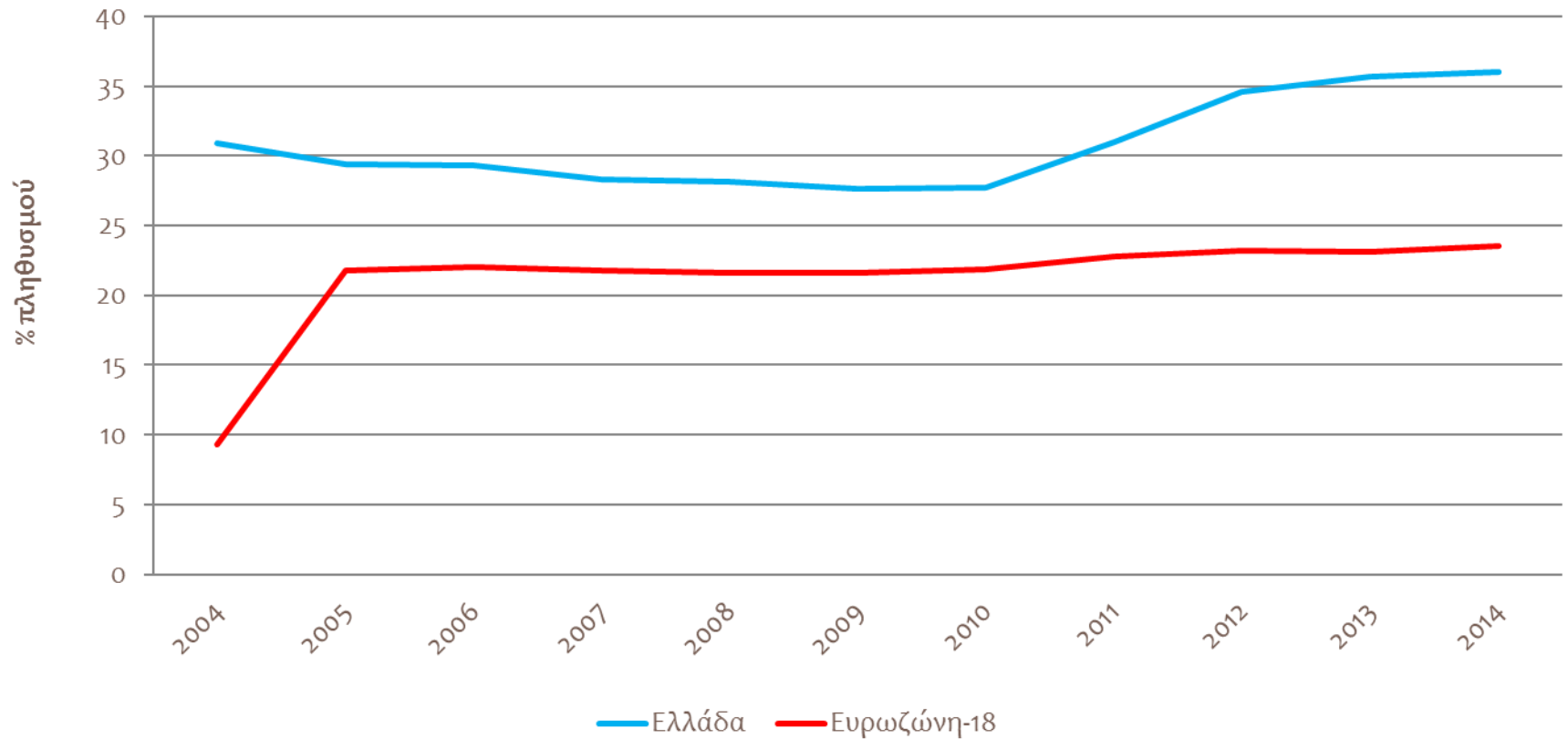
Πηγές: Social Budget 2009, Ministry of Labour & Social Security, 2010/Eurostat

Δημόσια δαπάνη για Εκπαίδευση (% ΑΕΠ)

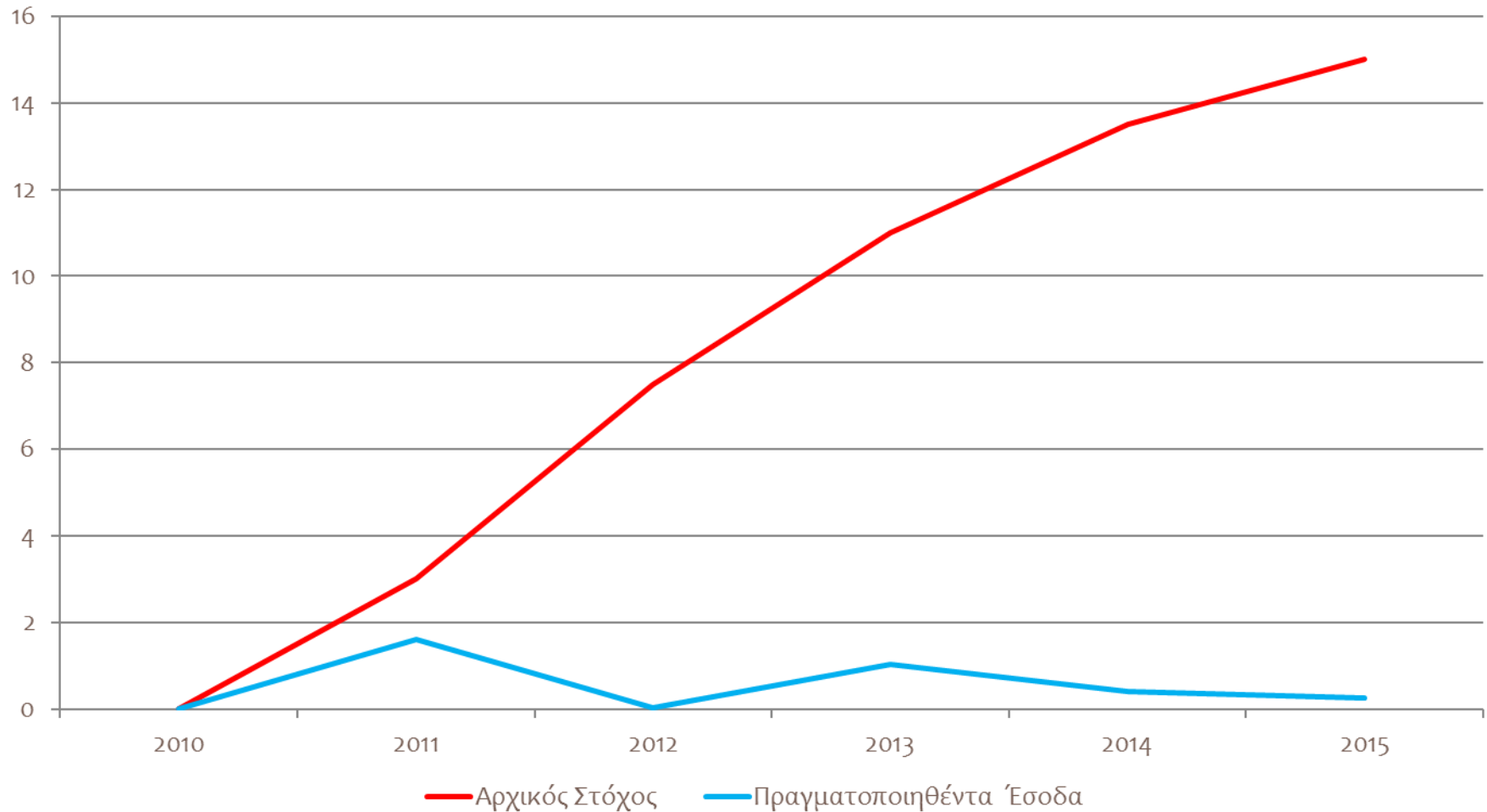
Πηγή: Eurostat

Φτώχεια και κοινωνικός αποκλεισμός

Πηγή: Eurostat

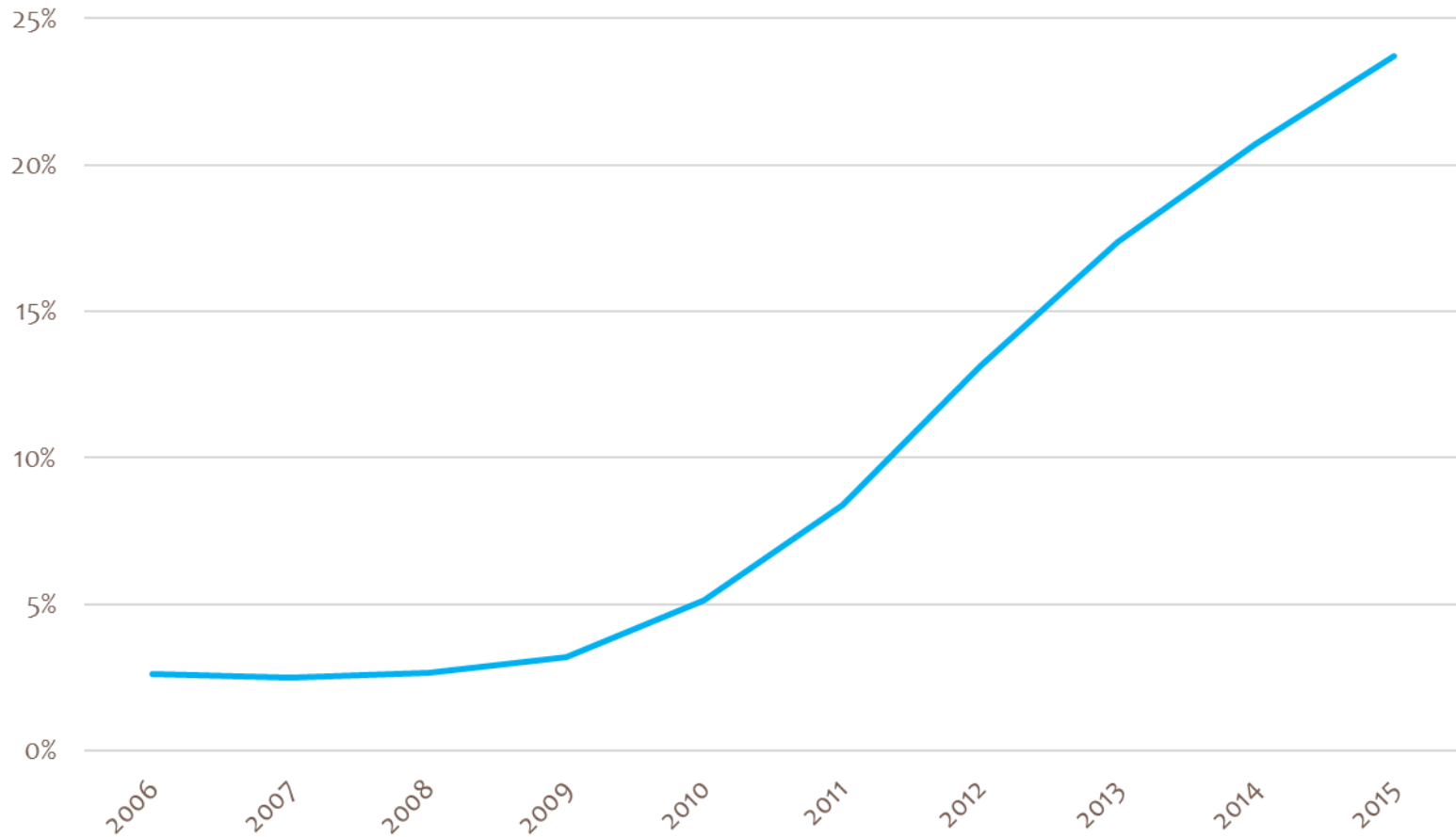
Ετήσια έσοδα αποκρατικοποιήσεων (δισεκ. €)

*Προβλέψεις για το 2015, Κρατικός Προϋπολογισμός 2016, Νοέμβριος 2015, Υπουργείο Οικονομικών

•Πηγές: 1) Targets: Greece, Fourth Review Under the Stand-by Arrangement, IMF, July 2011 2) Actual 2011-2012: Medium-Term Fiscal Strategy Framework 2015-2018, Ministry of Finance, April 2014 3) Actual 2013-2014: 2016 Budget, November 2015, Ministry of Finance

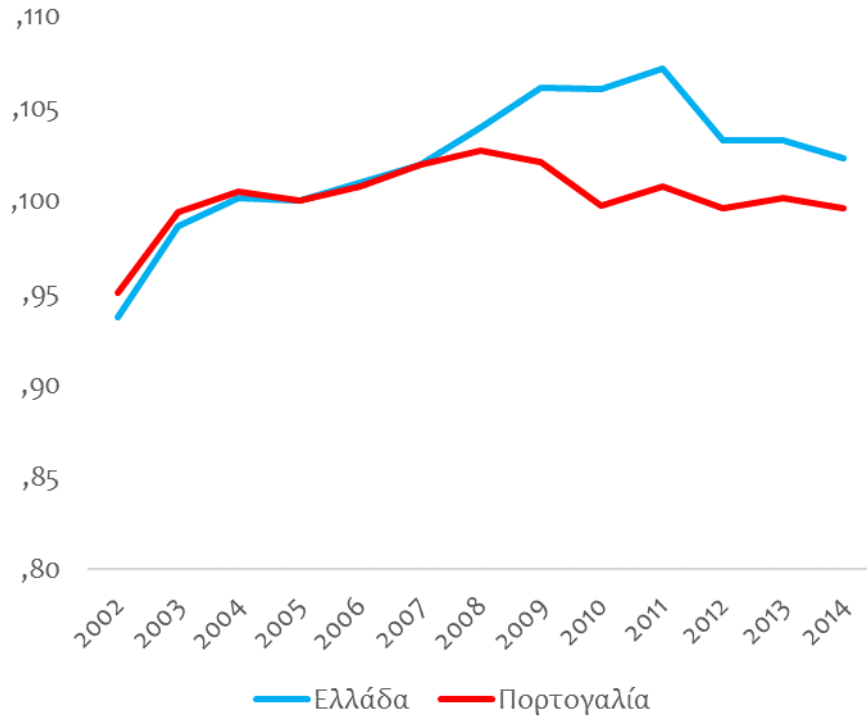
Προβλέψεις για επισφαλή δάνεια (% ΑΕΠ)

Πηγή: Bank of Greece, ELSTAT

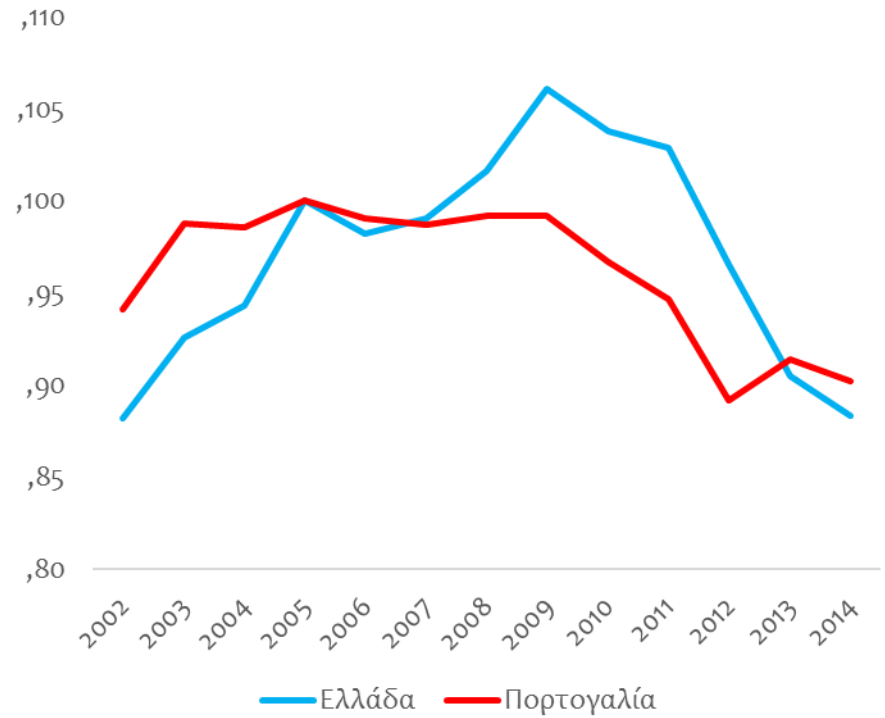
Πραγματική σταθμισμένη συναλλαγματική ισοτιμία

Πραγματική σταθμισμένη συναλλαγματική ισοτιμία (Δ.Τ.Κ.), 2005=100

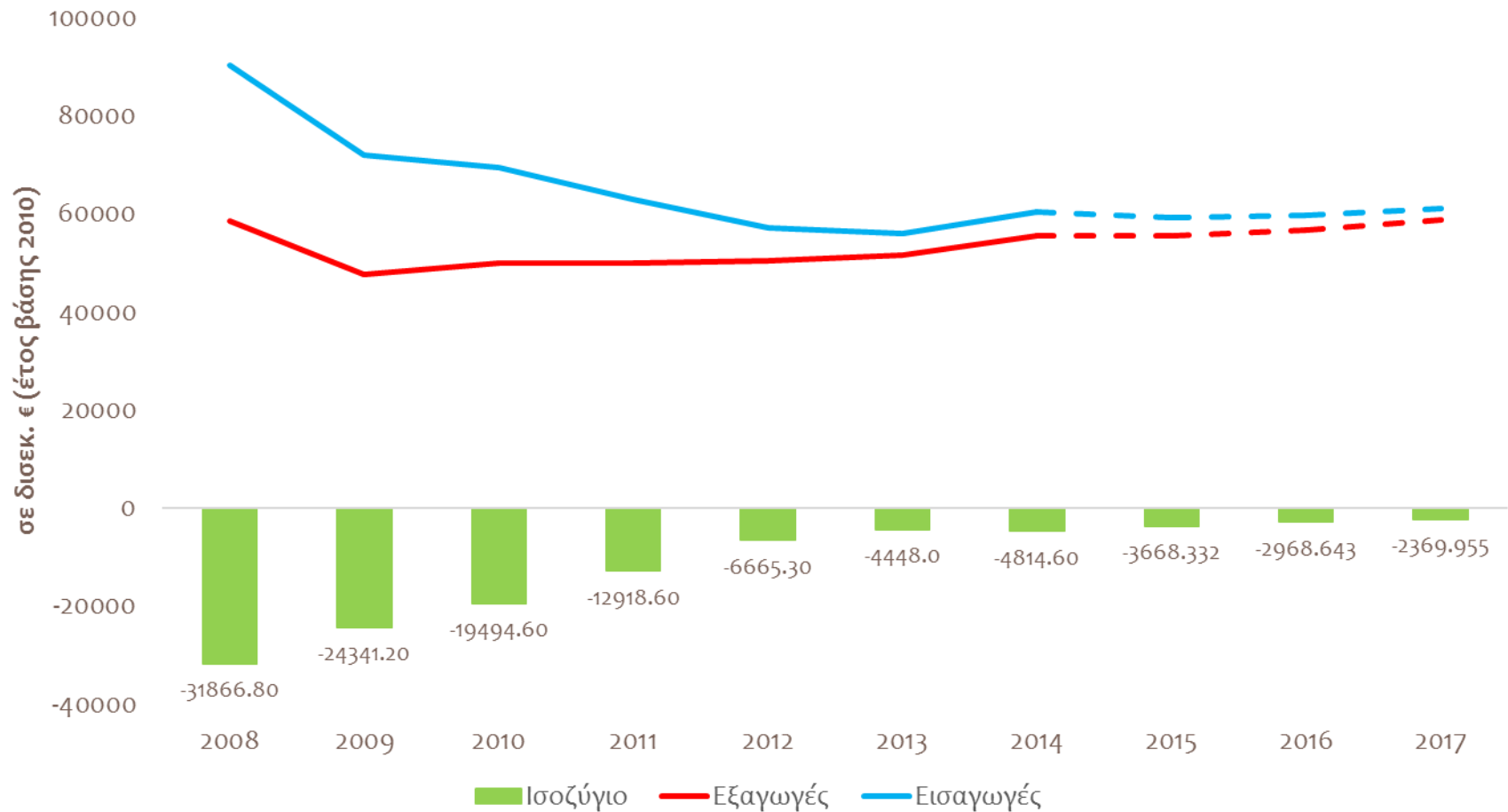
Πηγή: Eurostat

Πραγματική σταθμισμένη συναλλαγματική ισοτιμία (Μοναδιαίο Κόστος Εργασίας), 2005=100

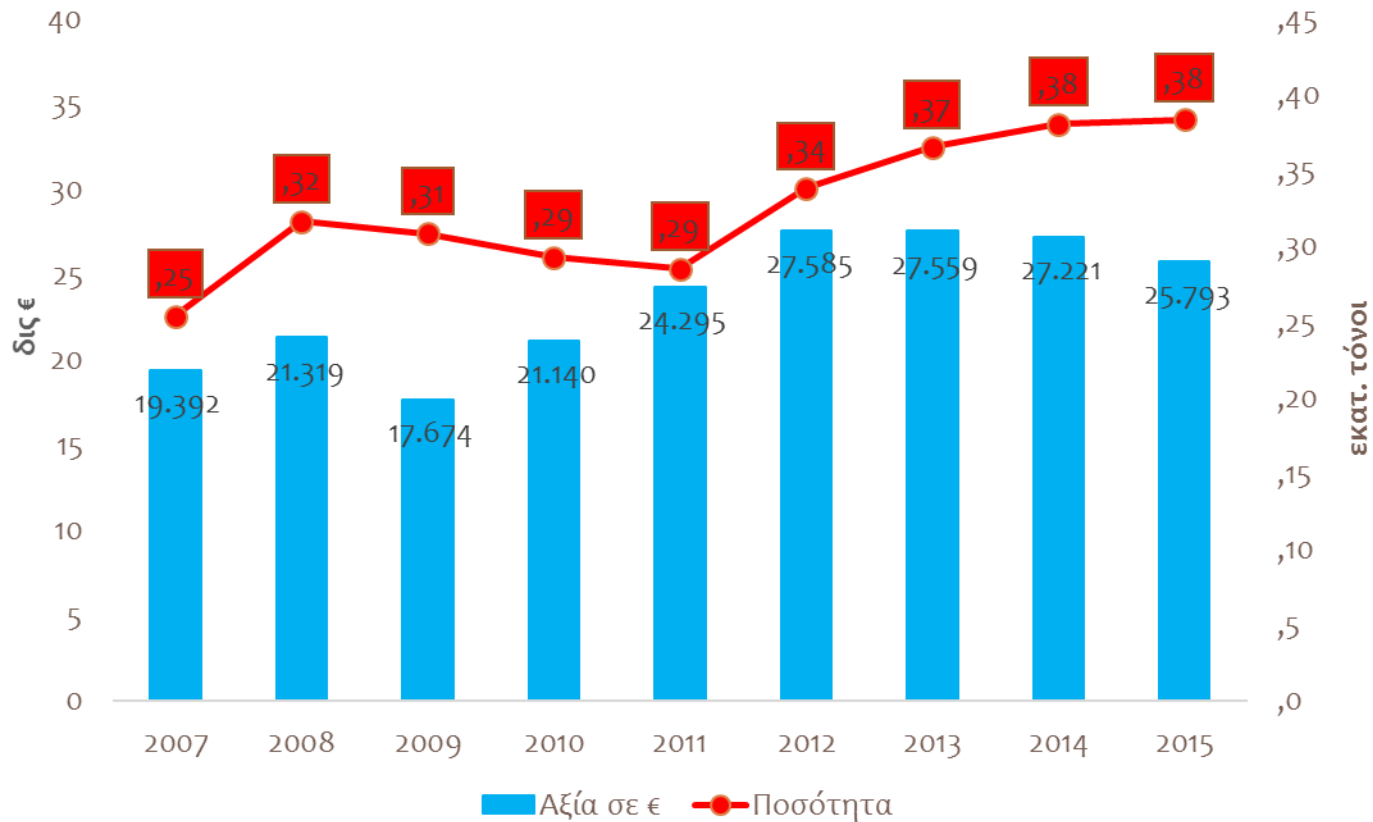
Πραγματική σταθμισμένη συναλλαγματική ισοτιμία (αποπληθωριστής: Δ.Τ.Κ. - έναντι 37 εμπορικών εταίρων)
Πραγματική σταθμισμένη συναλλαγματική ισοτιμία (αποπληθωριστής: μοναδιαίο κόστος εργασίας στο σύνολο της οικονομίας – έναντι 37 εμπορικών εταίρων)

Εμπορικό ισοζύγιο (Αγαθά και Υπηρεσίες)

Πηγές: ΕΛΣΤΑΤ/European Economic Forecast, spring 2016, European Commission

Αξία και όγκος εξαγωγών

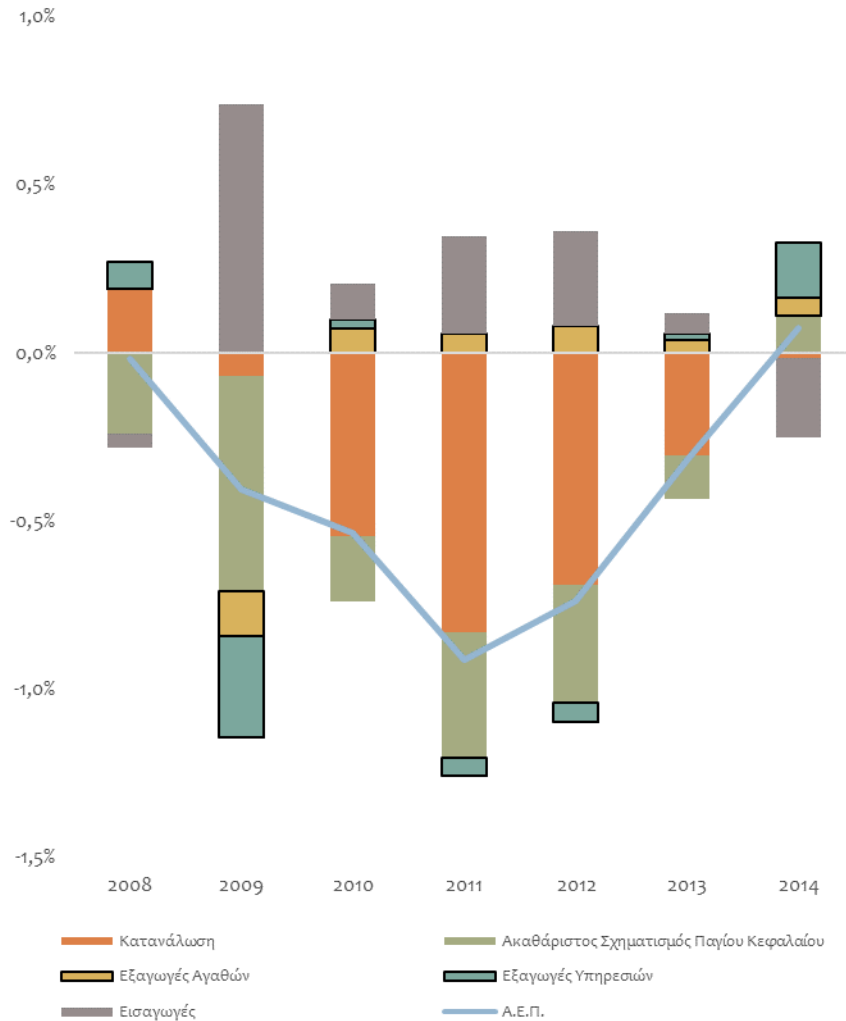

Πηγή: Eurostat

- Μεταβολή στην αξία των εξαγωγών, 2007-2015: +33%
- Μεταβολή στον όγκο των εξαγωγών, 2007-2015: +51%

Ασθενής η συνεισφορά των εξαγωγών στο ΑΕΠ

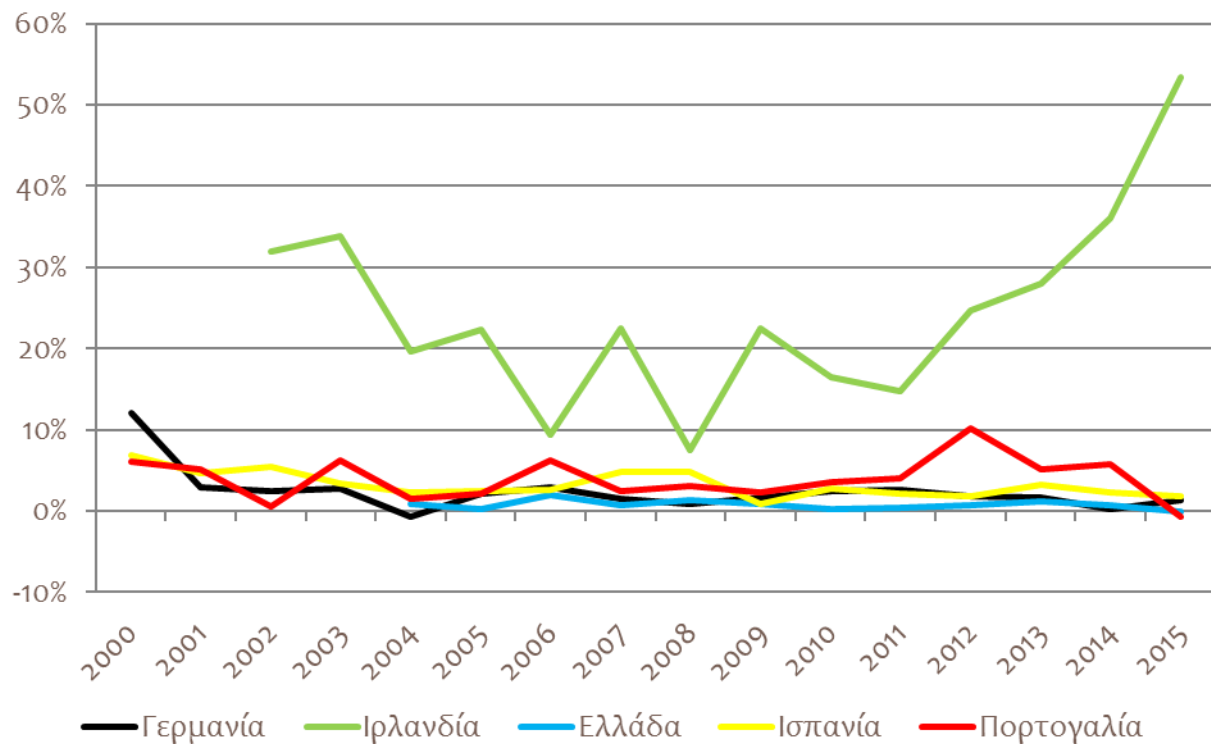
Συνιστώσες Α.Ε.Π (% μεταβολή) - Ελλάδα

Συνιστώσες Α.Ε.Π (% μεταβολή) - Πορτογαλία

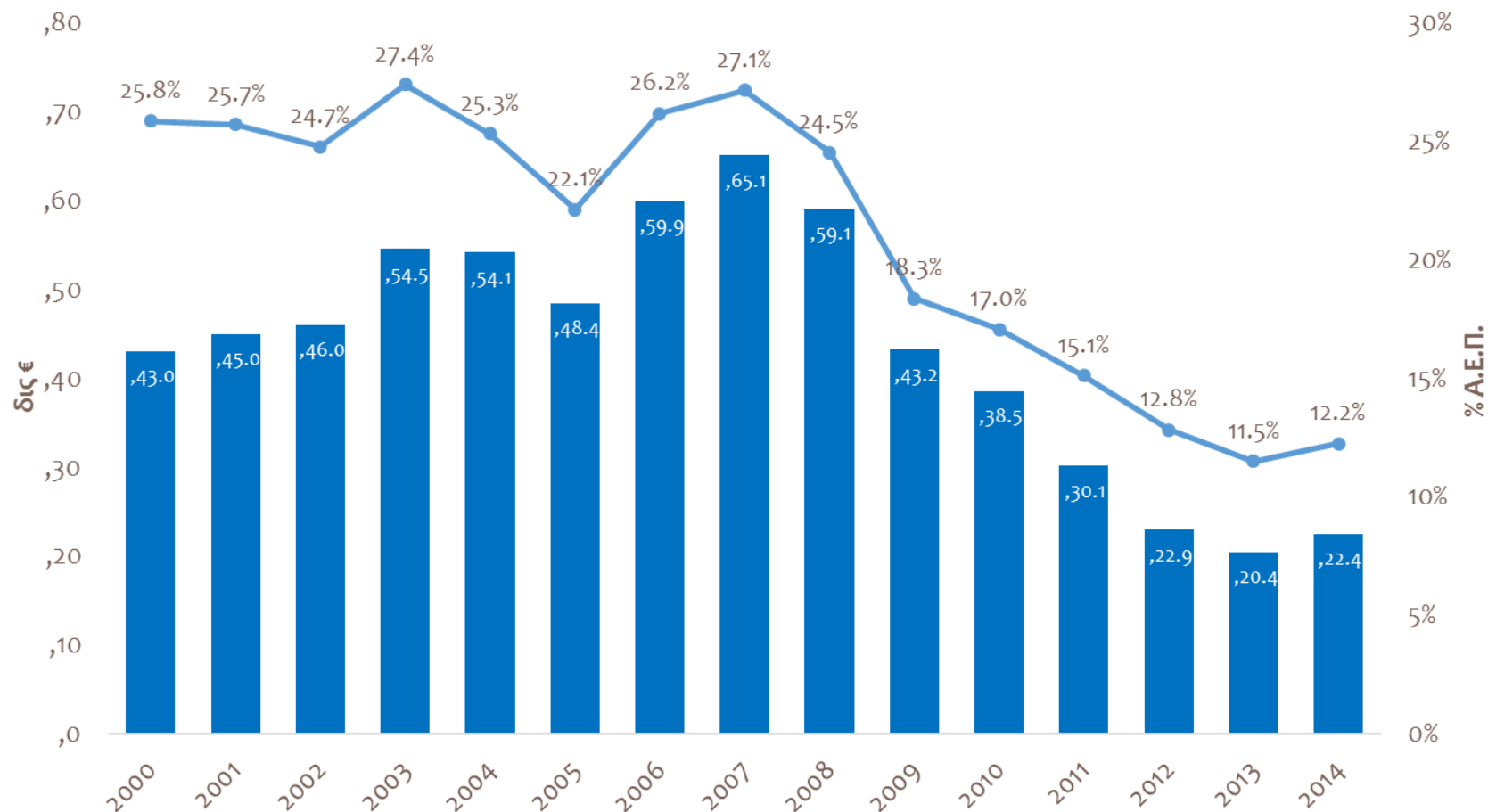

Άμεσες Ξένες Επενδύσεις (% ΑΕΠ)

Α.Ξ.Ε. ως % του ΑΕΠ		
	2000-2008	2009-2015
Γερμανία	3,0%	1,7%
Ιρλανδία	21,0%	27,9%
Ελλάδα	1,1%	0,6%
Ισπανία	4,2%	2,1%
Πορτογαλία	3,7%	4,3%

Επενδύσεις

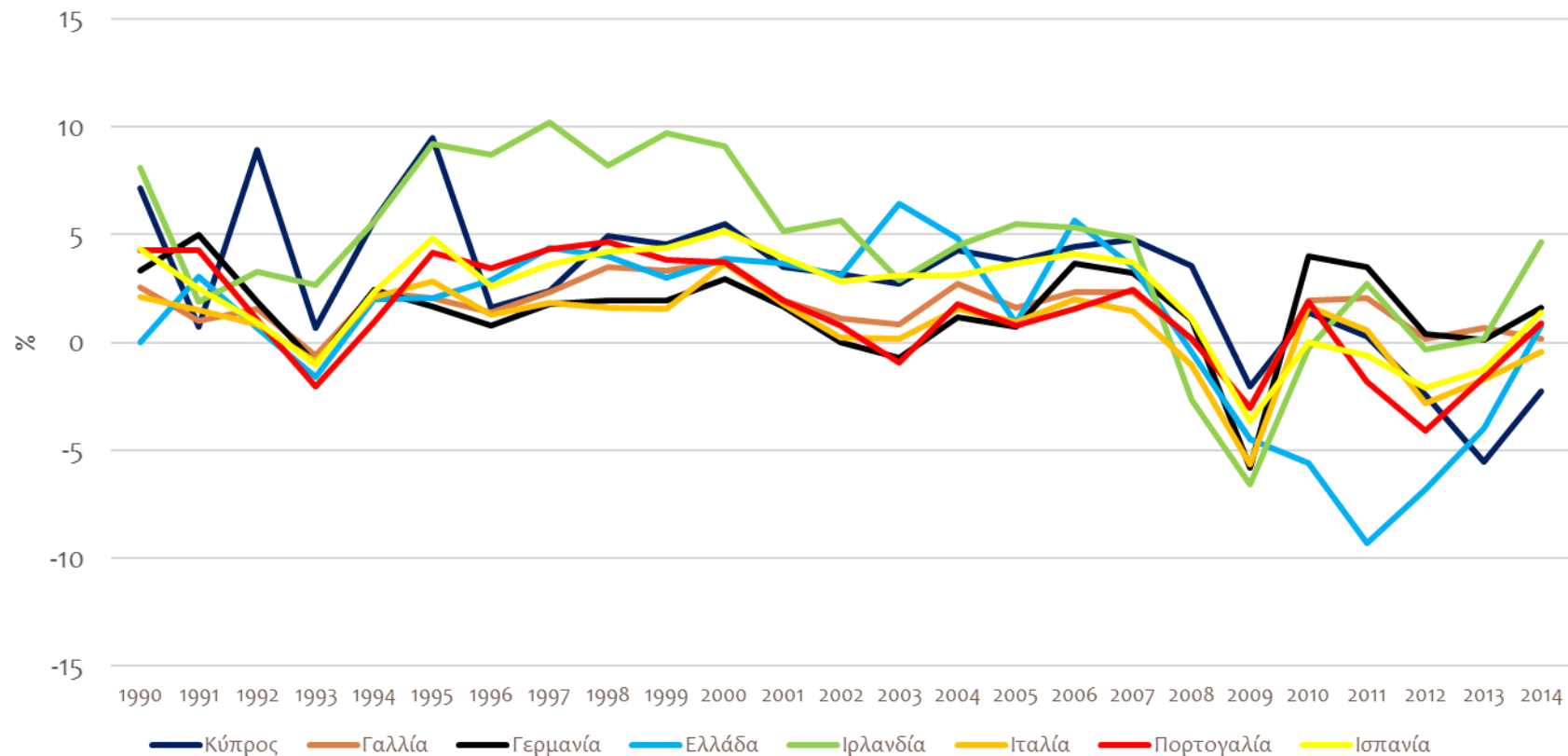

Πηγή: Eurostat

Μέσος Όρος 2010-2014:

- Ελλάδα: 13,7%
- Πορτογαλία: 17%

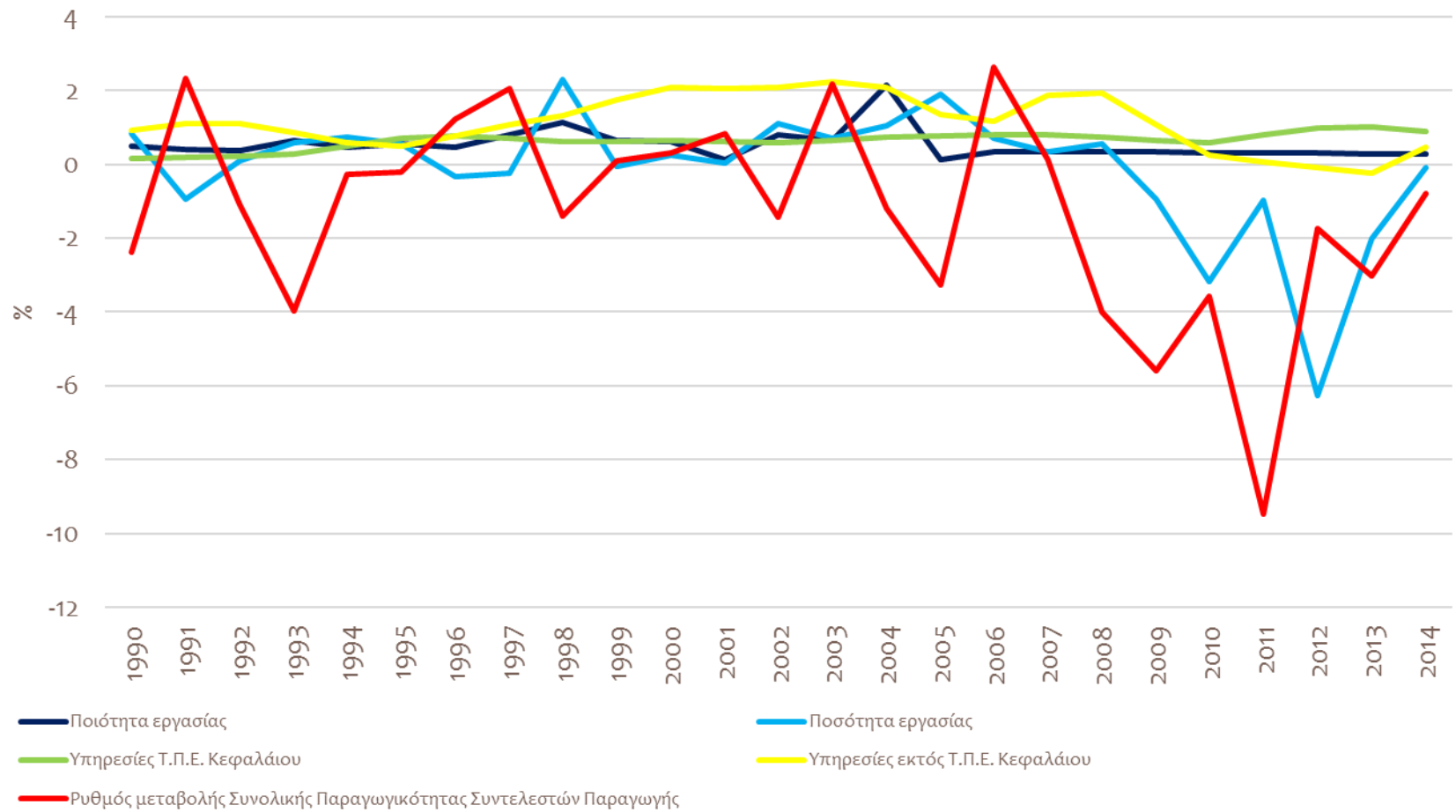
Μεταβολή ΑΕΠ

Χώρα	Μ.Ο. ανάπτυξης 1994-2007	Χώρα	Μ.Ο. ανάπτυξης 1994-2007
Γερμανία	1.7%	Γαλλία	2.3%
Ιρλανδία	7.4%	Ιταλία	1.7%
Ελλάδα	3.6%	Κύπρος	4.5%
Ισπανία	3.6%	Πορτογαλία	2.3%

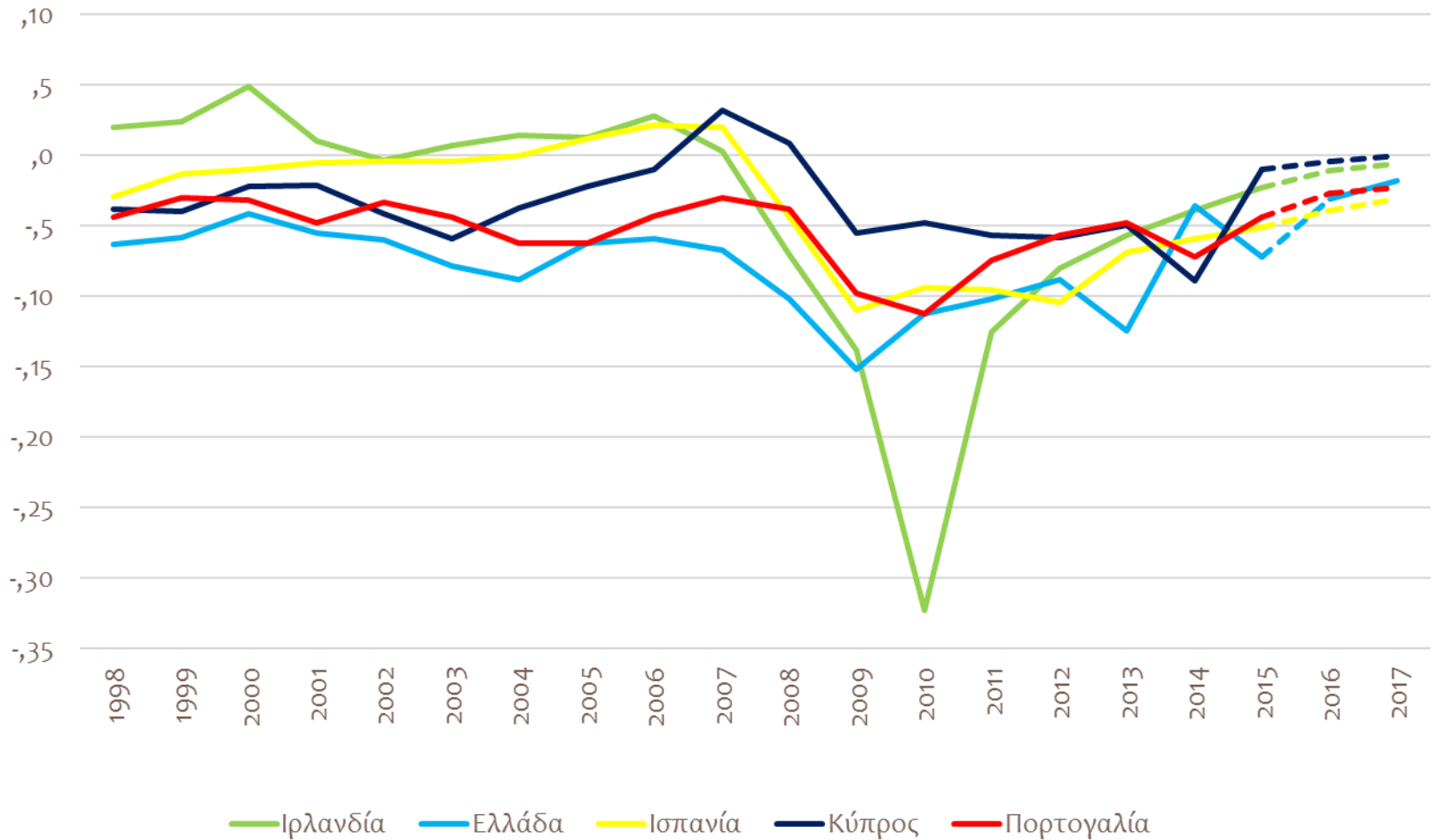
Πηγές: The Conference Board Growth and Total Factor Productivity database, AMECO database

Προσδιοριστικοί παράγοντες της μεταβολής του ΑΕΠ στην Ελλάδα

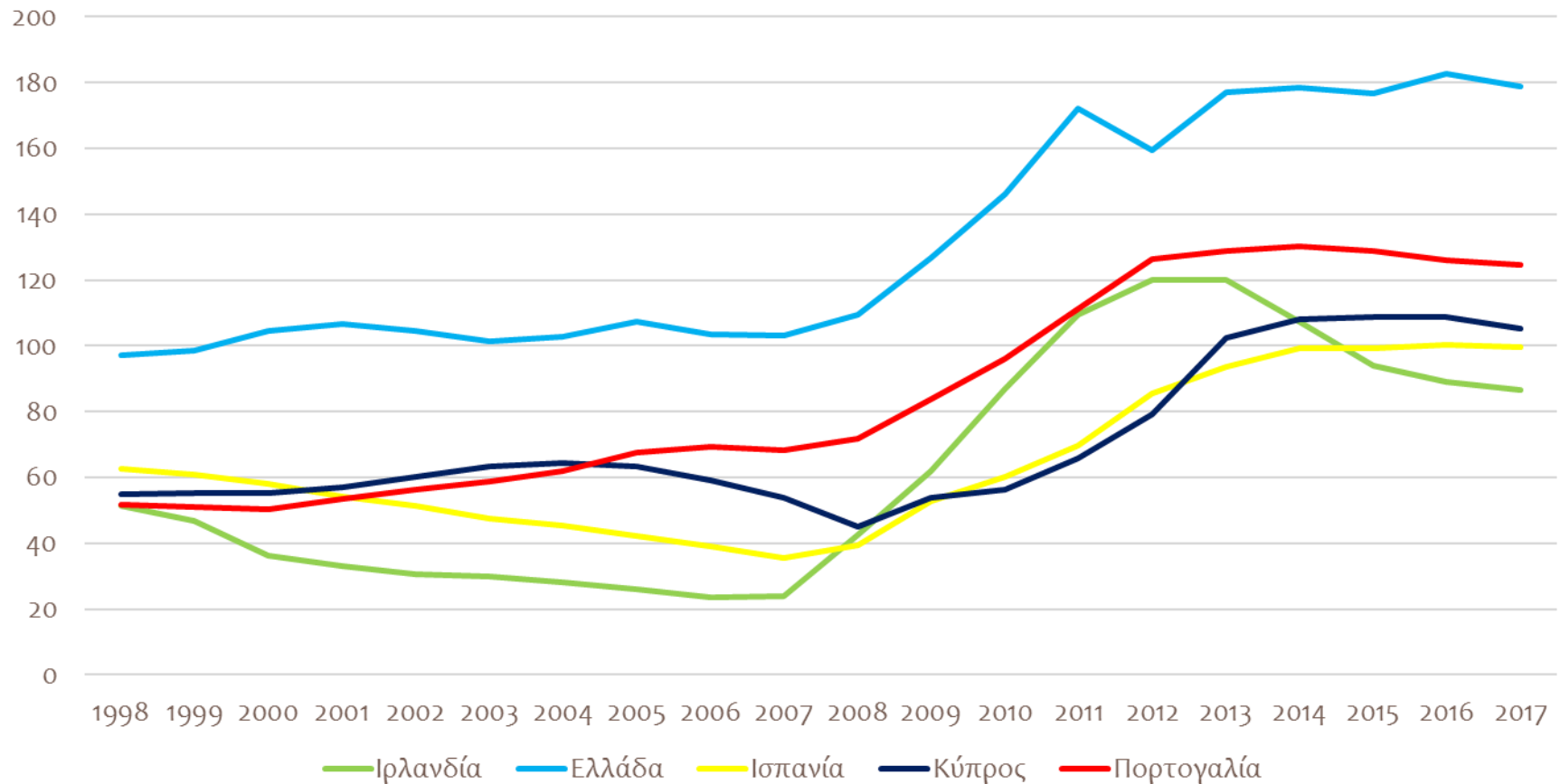
Πηγή: The Conference Board Growth and Total Factor Productivity database

Δημοσιονομικό έλλειμμα – Περιφέρεια Ευρωζώνης (% ΑΕΠ)

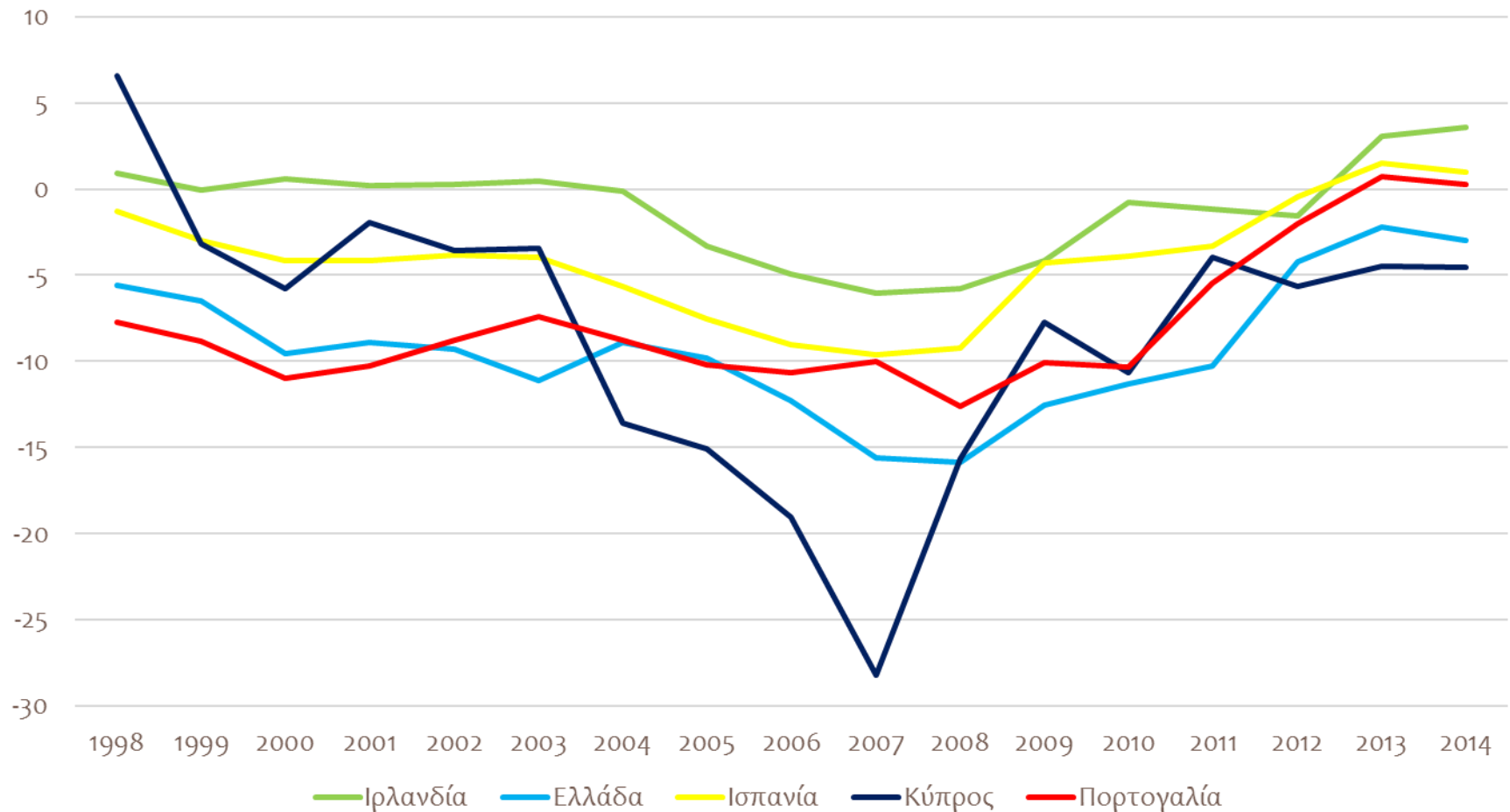
Πηγές: Eurostat/European Economic Forecast, spring 2016, European Commission

Δημόσιο χρέος – Περιφέρεια Ευρωζώνης (% ΑΕΠ)

Πηγές: Eurostat/European Economic Forecast, spring 2016, European Commission

Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών – Περιφέρεια Ευρωζώνης (% ΑΕΠ)

Πηγές: Eurostat/European Economic Forecast, spring 2016, European Commission

Αξιολόγηση και εκτιμήσεις

- Κρίση
- Μακροοικονομία και ανάπτυξη:
(1) προσδοκίες και (2) θεσμοί, διακυβέρνηση, και καινοτομία
- Μνημόνια
- Αξιοπιστία πολιτικής
- Η συμμετοχή στην ευρωζώνη.

- Θετικό σενάριο: βαθμιαία αυξανόμενη συναίνεση και σαφήνεια, επενδύσεις, σταδιακή μετάβαση σε ένα νέο αναπτυξιακό πρότυπο, θετική αλληλεπίδραση με το περιβάλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Αρνητικό σενάριο: έλλειψη προθυμίας ή ικανότητας εφαρμογής μεταρρυθμίσεων, έλλειψη ρευστότητας και επενδύσεων, παρατεταμένη αβεβαιότητα, εξωτερικές επιδράσεις.
- Η αβεβαιότητα είναι το βασικό συστατικό ενός συνεχόμενου φαύλου κύκλου.